

บทบรรณาธิการ

คำถาม การยื่นคำร้องแสดงอำนาจพิเศษต่อศาลอ้างว่า ผู้ร้องมิใช่บริวารของจำเลย ศาลจะต้องส่งสำเนาคำร้องให้โจทก์คัดค้านก่อนหรือไม่ และผู้พิพากษาคนเดียวจะสั่งยกคำร้องได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๑๘/๒๕๕๕ ในชั้นบังคับคดี เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องแสดงอำนาจพิเศษต่อศาลอ้างว่า ผู้ร้องมีสิทธิอยู่ในที่ดินและบ้านพิพาทเพราะมิใช่บริวารของจำเลยทั้งสอง ศาลชั้นต้นต้องรับคำร้องพร้อมส่งสำเนาคำร้องให้โจทก์ผู้ซื้อที่ดินและบ้านพิพาทจากการขายทอดตลาดว่าโจทก์จะคัดค้านหรือไม่ หากคัดค้านก็ต้องทำการไต่สวนเพื่อเปิดโอกาสให้คู่กรณีนำพยานหลักฐานเข้าสืบสนับสนุนข้ออ้างและข้อคัดค้าน แล้วจึงวินิจฉัยชี้ขาดไปตามประเด็นข้อพิพาท การที่ศาลชั้นต้นสั่งให้ผู้ร้องส่งสำเนาทะเบียนบ้านแล้วมีคำสั่งว่า “ตรวจคำร้องพร้อมสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ร้องแล้วเป็นบุตรจำเลยทั้งสองและสำเนาทะเบียนบ้านก็ระบุเป็นผู้อาศัย ถือว่าเป็นบริวารของจำเลยทั้งสอง จึงมีคำสั่งยกคำร้อง” โดยไม่ส่งสำเนาคำร้องให้โจทก์ทั้งที่ปรากฏว่าสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ร้องระบุบ้านอื่นมิใช่บ้านพิพาท ดังนี้ ข้อเท็จจริงจึงยังไม่พอให้วินิจฉัยว่าผู้ร้องเป็นบริวารของจำเลยทั้งสอง แม้กรณีดังกล่าวถือได้ว่าศาลชั้นต้นได้ดำเนินการไต่สวนคำร้องของผู้ร้องแล้วก็ตาม

การที่ศาลชั้นต้นยกคำร้องแสดงอำนาจพิเศษของผู้ร้องโดยผู้พิพากษาคนเดียวเป็นผู้ลงนามในคำสั่งนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๖ เนื่องจากคำสั่งดังกล่าวมีลักษณะเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาคนเดียวที่จะออกคำสั่งได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๑) อันเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย

คำถาม โจทก์ถอนฟ้องจำเลยที่ขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลต้องฟังจำเลยก่อนมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๑๒/๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑ ขาดนัดยื่นคำให้การ โจทก์ถอนฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑ กรณีไม่อยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ

แพ่ง มาตรา ๑๗๕ วรรคสอง ที่ศาลต้องฟังจำเลยที่ ๑ ก่อนมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง ศาลชอบที่จะมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องได้โดยไม่ต้องฟังจำเลยที่ ๑ ก่อน

แม้โจทก์อาจนำคดีมาฟ้องใหม่ได้ แต่ต้องฟ้องภายในกำหนดอายุความ จำเลยที่ ๑ ซึ่งขาดนัดยื่นคำให้การยังมีสิทธิยื่นคำให้การต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ ไม่มีข้อที่ต้องเสียเปรียบ การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางไม่ทำให้จำเลยที่ ๑ ต้องเสียหายหรือเสียเปรียบ กรณีไม่มีเหตุต้องเพิกถอนคำสั่งที่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑

คำถาม คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้จำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อรอฟังคดีอาญาดังกล่าวเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๕๐/๒๕๕๖ บทบัญญัติเรื้อรห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งในระหว่างพิจารณา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๖ (๑) เป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ปัญหานี้ไม่เป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาชอบที่จะยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕)

คดีนี้จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวเนื่องจากคดีนี้เป็นเหตุการณ์และข้อเท็จจริงเดียวกับคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๑๐๘๓/๒๕๕๓ ของศาลชั้นต้น ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี โจทก์รับสำเนาแล้วคัดค้านและศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีนี้เป็นคดีส่วนแพ่ง การฟังข้อเท็จจริงจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคดีอาญาเมื่อคดีส่วนอาญายังพิจารณาไม่แล้วเสร็จคดีส่วนแพ่งจึงต้องรอฟังการพิจารณาคดีส่วนอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีจากสารบบความชั่วคราว เมื่อคดีอาญาเสร็จสิ้นแล้วให้ยกคดีส่วนแพ่งขึ้นพิจารณาต่อไปนั้น คำสั่งของศาลชั้นต้นดังกล่าวเป็นคำสั่งในระหว่างพิจารณา ต้องห้ามอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๖ (๑) แม้ศาลชั้นต้นจะสั่งรับอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์วินิจฉัยให้ก็เป็นการไม่ชอบ

คำถาม ถ้อยคำของจำเลยในบันทึกการจับกุมว่า จำเลยรู้จักและมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับ ส. จำเลยในคดีอาญาอีกเรื่องหนึ่งและจำเลยขับรถไปรับ ส. ในวันเกิดเหตุ นั้นศาลจะนำมารับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๕๒/๒๕๕๖ ถ้อยคำของจำเลยในบันทึกการจับกุมจำเลย ที่ว่า จำเลยรู้จักและมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับ ส. จำเลยในคดีอาญาอีกเรื่องหนึ่งมา ประมาณ ๒ เดือน และจำเลยขับรถไปรับ ส. มิใช่เป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตน ได้กระทำความผิด เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้แจ้งสิทธิให้แก่จำเลยทราบแล้วว่าจำเลย มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ และถ้อยคำของจำเลยอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการ พิจารณาคดีได้ จึงรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔ วรรคท้าย

คำถาม ผู้เสียหายเป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ จะ ร้องทุกข์หรือดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์ก่อน หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๗๙/๒๕๕๕ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) ประกอบ มาตรา ๒ (๗) กำหนดให้ผู้เสียหายเท่านั้นที่จะมีอำนาจร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ คดีความผิดตามที่โจทก์ฟ้องเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิดต่อ ส่วนตัว พนักงานสอบสวนจะมีอำนาจสอบสวนก็ต่อเมื่อมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบตาม มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง และโจทก์จะมีอำนาจฟ้องก็ต่อเมื่อมีการสอบสวนในความผิดนั้น ก่อนเช่นกันตามมาตรา ๑๒๐

คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องว่า ระหว่างวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เวลาใดไม่ปรากฏชัดต่อเนื่องกัน จำเลยทั้งสี่ร่วมกันครอบครองเงินที่ได้จากการขายที่ดินและขายสิทธิการเช่าที่ราชพัสดุของ ส. และเบียดบังยกยอกเอาเงิน จำนวนดังกล่าวไป เมื่อ ส. ถึงแก่ความตายวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ การกระทำที่ โจทก์กล่าวหาในขณะที่ ส. ยังมีชีวิตอยู่ จึงเป็นการกระทำความผิดต่อ ส. ผู้เป็น เจ้าของทรัพย์ ส. จึงเป็นผู้เสียหายตามมาตรา ๒ (๔) และมีอำนาจร้องทุกข์ได้ ตามมาตรา ๓ (๑) ประกอบมาตรา ๒ (๗) แม้ ส. จะพิการเดินไม่ได้เพราะเป็น อัมพาตและศาลเยาวชนและครอบครัวกลางมีคำสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ แต่ ส. ก็ยังสามารถดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เหมือนเช่น บุคคลทั่วไปได้ โดยมีต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ผู้พิทักษ์ก่อน

ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔ แห่ง ป.พ.พ. ประกอบกับ ฮ. มิได้ถูกจำเลยทั้งสี่ทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้อันจะทำให้โจทก์ร่วมในฐานะผู้จัดการมรดกของ ฮ. มีอำนาจจัดการแทน ฮ. ได้ตามมาตรา ๕ (๒) เมื่อโจทก์ร่วมซึ่งไม่ได้เป็นผู้เสียหายเป็นผู้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสี่ในความผิดฐานลักขโมยตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ และ ๓๕๔ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิดต่อส่วนตัวตามมาตรา ๓๕๖ จึงถือไม่ได้ว่าคดีนี้มีคำร้องทุกข์ตามระเบียบที่จะทำให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนในความผิดต่อส่วนตัวได้ และถือเท่ากับว่ายังไม่ได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อนยอมส่งผลให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ จำเลยที่ ๒ นำเงินส่วนหนึ่งไปซื้อสลากออกเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เศษในนามของจำเลยที่ ๒ คนเดียวโดยมีการเบิกเงินออกจากบัญชีเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๑ จำนวนเงิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ย่อมเป็นความผิดสำเร็จก่อน ฮ. ถึงแก่ความตายถึง ๔ ปีเศษ การที่โจทก์ร่วมเป็นผู้จัดการมรดกของ ฮ. เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๖ โจทก์ร่วมอ้างว่าเพิ่งทราบและมาแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ก็ไม่ทำให้การกระทำของจำเลยที่ ๒ เป็นการกระทำต่อเนื่องกันจนถึงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ โจทก์ร่วมจึงไม่เป็นผู้เสียหายถือไม่ได้ว่าคดีนี้มีคำร้องทุกข์ตามระเบียบที่จะทำให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนในความผิดต่อส่วนตัวได้ ถือเท่ากับว่ายังไม่ได้มีการสอบสวน ย่อมส่งผลให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ เช่นกัน ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์ และศาลอุทธรณ์ภาค ๑ วินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมมาจึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา ๒๒๕

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ